

**HRVATSKA ENERGETSKA
REGULATORNA AGENCIJA**
Ulica grada Vukovara 14
10000 Zagreb

KLASA: 310-35/20-01/9
URBROJ: 371-04-20-12
Zagreb, 8. srpnja 2020.

**IZMJENE I DOPUNE METODOLOGIJE UTVRĐIVANJA IZNOSA TARIFNIH STAVKI
ZA PRIHVAT I OTPREMU UKAPLJENOG PRIRODNOG PLINA**

- popratni dokument uz donošenje (nakon javnog savjetovanja) -

Projekt terminala za ukapljeni prirodni plin (dalje: UPP) na otoku Krku, na sjednici Vlade Republike Hrvatske od 16. srpnja 2015. godine, proglašen je strateškim investicijskim projektom od važnosti za Republiku Hrvatsku. Osim toga, projekt je važan čimbenik u diversifikaciji opskrbe prirodnim plinom i povećanju sigurnosti opskrbe prirodnim plinom za zemlje jugoistočne Europe. Europska komisija objavila je 16. veljače 2016. godine „EU strategiju za ukapljeni prirodni plin i skladištenje plina“ (engl. „*Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on an EU strategy for liquefied natural gas and gas storage*“) u kojoj se poseban naglasak stavlja na diversifikaciju dobavnih pravaca, osiguravanje sigurnosti opskrbe plinom te ulogu koju u tom pogledu ima UPP, pa je u tom smislu i projekt terminala za UPP na otoku Krku naveden kao važan projekt.

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici 8. lipnja 2016. godine donijela „*Zaključak o potpori izgradnji prve faze projekta LNG terminal – izgradnja plutajućeg terminala za skladištenje i uplinjavanje ukapljenog prirodnog plina na otoku Krku*“. S tim u vezi, svim dionicima uključenima u proces pripreme i provedbe projekta upućena je snažna podrška za realizaciju prve faze projekta upravo kroz implementaciju plutajućeg terminala za UPP s jedinicama za skladištenje i uplinjavanje UPP-a. Prema članku 6. Zakona o terminalu za ukapljeni prirodni plin („Narodne novine“, broj 57/18) (dalje: Zakon o terminalu za UPP) za nositelja investicije projekta terminala za UPP na otoku Krku određeno je društvo LNG Hrvatska d.o.o.

S obzirom na tehničko rješenje projekta kao plutajućeg terminala za UPP, HERA je izvršila izmjene tada važeće Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za prihvata i otpremu ukapljenog prirodnog plina („Narodne novine“, broj 71/16), te je na sjednici Upravnog vijeća održanoj 10. studenoga 2017. godine donijela Metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za prihvata i otpremu ukapljenog prirodnog plina („Narodne novine“, broj 110/17).

Nadalje, 3. ožujka 2018. godine stupio je na snagu Zakon o tržištu plina („Narodne novine“, broj 18/18), prema odredbama kojeg je HERA imala obvezu u roku od tri mjeseca od dana njegova stupanja na snagu donijeti novu metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za prihvata i otpremu UPP-a. Stoga je na sjednici Upravnog vijeća održanoj 22. svibnja 2018. godine, HERA donijela

trenutno važeću Metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za prihvata i otpremu ukapljenog prirodnog plina („Narodne novine“, broj 48/18) (dalje: važeća Metodologija).

Isto tako, na sjednici održanoj 31. siječnja 2019. godine, Skupština društva LNG Hrvatska d.o.o. usvojila je Konačnu investicijsku odluku o realizaciji projekta plutajućeg terminala za UPP na otoku Krku, a što je omogućilo daljnji razvoj projekta, odnosno početak izgradnje terminala za UPP.

S obzirom na navedene okolnosti i stupanje na snagu Zakona o terminalu za UPP, te s obzirom da je HERA izradila Prijedlog nove Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina, koja se usklađuje sa Uredbom Komisije (EU) 2017/460 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin (Tekst značajan za EGP SL L 72/29), ukazala se potreba za izmjenama i dopunama važeće Metodologije.

Stoga je HERA na 12. sjednici Upravnog vijeća održanoj 22. svibnja 2020. utvrdila Prijedlog Izmjena i dopuna Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za prihvata i otpremu ukapljenog prirodnog plina (dalje: Prijedlog Izmjena i dopuna Metodologije) koji je izrađen na način da se uzimaju u obzir odredbe svih zakonskih i podzakonskih propisa iz područja plina u Republici Hrvatskoj, a posebno Zakon o terminalu za UPP. O Prijedlogu Izmjena i dopuna Metodologije provedeno je javno savjetovanje u razdoblju od 22. svibnja do 5. lipnja 2020. godine. Tijekom trajanja javnog savjetovanja ukupno su dva energetska subjekta dala primjedbe i prijedloge dorade Prijedloga Izmjena i dopuna Metodologije unutar roka predviđenog za savjetovanje. Rezultati javnog savjetovanja sa skraćenim prikazom primjedbi, komentara i prijedloga, kao i statusom svake od njih (prihvaćeno/djelomično prihvaćeno/nije prihvaćeno), prikazani su u zasebnom dokumentu.

Ove Izmjene i dopune Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za prihvata i otpremu ukapljenog prirodnog plina (dalje: Izmjene i dopune Metodologije) obuhvaćaju propisivanje sljedećih odredbi:

- određivanje početka prvog regulacijskog razdoblja koje započinje 1. siječnja 2021. godine,
- ukidanje popusta na tarifne stavke za prihvata i otpremu UPP-a za dugoročni zakup kapaciteta i količinu zakupa kapaciteta terminala za UPP,
- propisivanje odredbi za slučaj kada je količina UPP-a koja se pretovaruje veća od standardne količine tereta, a kada za povećanu otpremu prirodnog plina u transportni sustav iz terminala za UPP korisnik ugovara potreban kapacitet transportnog sustava kako bi postupak pretovara bio završen u dopuštenom vremenu stajanja,
- brisanje odredbi kojima se propisuje očekivani vijek uporabe dugotrajne materijalne imovine iz kategorije postrojenja i opreme u trajanju od najmanje 20 godina,
- definiranje izvora podataka za elemente koji ulaze u izračun stope povrata na vlasnički kapital, odnosno za koeficijent varijabilnosti prinosa dionica operatora u odnosu na prosječnu varijabilnost prinosa tržišnog portfelja (β) i za premiju na tržišni rizik ($r_m - r_f$),
- izmjena definicije regulatornog računa i preduvjeta za uspostavu regulatornog računa,
- brisanje odredbi o progresivnoj metodi obračuna amortizacije te omogućavanje primjene neke druge metode obračuna amortizacije u modelu regulatornog računa, radi usklađivanja s odredbama računovodstvenih standarda,
- implementacija članka 12. Zakona o terminalu za UPP, odnosno propisivanje odredbi kojima se definiraju kriteriji i postupak određivanja naknade za sigurnost opskrbe, a u svrhu realizacije projekta terminala za UPP na otoku Krku kao glavne mjere diversifikacije putova i izvora opskrbe prirodnim plinom.

Detaljnija obrazloženja izmjena i dopuna navedena su u nastavku:

1) REGULACIJSKO RAZDOBLJE

Ovim Izmjenama i dopunama Metodologije se, među ostalim, definira početak prvog regulacijskog razdoblja, a s obzirom na planirani početak komercijalnog rada terminala za UPP. Stoga se u prijelaznim i završnim odredbama predlaže da prvo regulacijsko razdoblje započinje 1. siječnja 2021. godine.

2) TARIFNE STAVKE

Izmjenama i dopunama Metodologije u poglavlju izračuna tarifnih stavki, u odnosu na važeću Metodologiju, ukidaju se umanjenja iznosa tarifne stavke ovisno o planiranoj količini otpreme prirodnog plina u transportni sustav iz terminala za UPP i vremenskom razdoblju na koji pojedini korisnik ugovara korištenje terminala za UPP. Naime, namjera propisivanja umanjenja iznosa tarifnih stavki, odnosno diskonta u važećoj Metodologiji bila je dodatno potaknuti zakup kapaciteta u drugom krugu postupka ugovaranja obvezujućeg zakupa kapaciteta terminala za UPP (*Open Season postupak*), koji se provodio i okončao u 2018. godini.

3) NAKNADA ZA KORIŠTENJE TERMINALA ZA UPP

Izmjenama i dopunama Metodologije u poglavlju obračuna naknade za korištenje terminala za UPP, uveden je novi članak 27.a koji je ujedno usklađen s Metodologijom utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina, a kojim se propisuju odredbe vezane uz slučaj kada je količina UPP-a koja se pretovaruje veća od standardne količine tereta. U tom slučaju korisnik terminala za UPP u dogovoru s operatorom terminala za UPP, a sukladno odredbama Mrežnih pravila transportnog sustava, ugovara potreban kapacitet transportnog sustava za povećanu otpremu prirodnog plina u transportni sustav iz terminala za UPP, a kako bi postupak pretovara bio završen u dopuštenom vremenu stajanja.

Nadalje, propisuje se da operator terminala za UPP najkasnije do petog dana u tekućem mjesecu, obavijesti operatora transportnog sustava o količini prirodnog plina koju je za pojedinog korisnika otpremio u transportni sustav, za svaki dan prethodnog mjeseca, a u svrhu obračuna naknade za korištenje transportnog sustava.

Obzirom da navedeno zahtijeva povećanu otpremu prirodnog plina u transportni sustav iz terminala za UPP u određenom roku, zbog ograničenja planiranog raspoloživog kapaciteta spremnika na terminalu za UPP od 140.000 m³ u odnosu na kapacitete spremnika brodova za prijevoz UPP-a koji mogu biti i veći, povezana razina troškova ugovaranja kapaciteta transportnog sustava potencijalnim ugovarateljima predstavlja bitan faktor kod odluke da li zakupiti kapacitete terminala za UPP ili ne.

4) DOZVOLJENI PRIHOD

Amortizacija reguliranih sredstava

S obzirom na specifičnost očekivanog vijeka uporabe postrojenja i opreme potrebnih za rad terminala za UPP, brišu se odredbe kojima se propisuje očekivani vijek uporabe dugotrajne materijalne imovine iz kategorije postrojenja i opreme u trajanju od najmanje 20 godina, kako bi operator terminala za UPP, u skladu s odredbama računovodstvenih standarda i poreznih propisa te dostupnoj poslovnoj praksi i najboljoj mogućoj procjeni, utvrdio realan korisni vijek uporabe za navedenu kategoriju imovine.

WACC

Izmjenama i dopunama Metodologije se pobliže definira izvor podataka za elemente koji ulaze u izračun stope povrata na vlasnički kapital, odnosno za koeficijent varijabilnosti prinosa dionica operatora u odnosu na prosječnu varijabilnost prinosa tržišnog portfelja (β) i za premiju na tržišni rizik ($r_m - r_f$), na način da se analizom HERA-e obuhvate vrijednosti tih elemenata primijenjenih u regulatornim mehanizmima usporedivih europskih zemalja, temeljem javno dostupnih podataka. Navedenim se osigurava dodatna transparentnost i provjerljivost korištenih podloga pri izračunima.

5) REGULATORNİ RAČUN

Izmjenama i dopunama odredbi o regulatornom računu omogućuje se nadoknada prihoda operatoru terminala za UPP, tijekom razdoblja za koje se uspostavlja regulatorni račun, različitom dinamikom od nadoknade dozvoljenih prihoda koja bi proizašla bez primjene regulatornog računa. Nadalje, svrha odobravanja regulatornog računa je izbjegavanje značajnih promjena u iznosima tarifnih stavki tijekom razdoblja za koje se uspostavlja regulatorni račun, s ciljem ujednačene raspodjele troška zakupa terminala za UPP njegovim korisnicima te ravnomjerne distribucije prihoda za operatora kroz dulji period. Naime, operator terminala za UPP je ukazao da bi moglo doći do značajnih oscilacija u dinamici zakupa terminala tijekom duljeg perioda koja bi posljedično rezultirala i značajnim razlikama u ostvarenim prihodima operatora (nedovoljno ili prekomjerno ostvarenje), a što bi moglo rezultirati značajnim promjenama u iznosima tarifnih stavki tijekom razdoblja za koje se uspostavlja regulatorni račun.

S obzirom na navedeno, mijenja se i jedan od preduvjeta za uspostavu regulatornog računa na način da glasi: *iznosi tarifne stavke za prihvat i otpremu UPP-a bez primjene regulatornog računa u nekom od narednih regulacijskih razdoblja rezultiraju cijenom usluge operatora koja je nekonkurentna u odnosu na cijenu usluge ostalih operatora terminala za UPP u okruženju Republike Hrvatske.*

Također, odredbe o korištenju progresivne metode obračuna amortizacije, kod primjene regulatornog računa, se ukidaju budući da primjena te metode nije omogućena odredbama računovodstvenih standarda.

6) NAKNADA ZA SIGURNOST OPSKRBE

Zakonom o terminalu za UPP u članku 12., koji se odnosi na preventivne mjere za sigurnost opskrbe, propisano je da HERA može odlukom odrediti visinu i način prikupljanja naknade za sigurnost opskrbe prirodnim plinom, a u svrhu realizacije projekta terminala za UPP na otoku Krku. Iznos naknade za sigurnost opskrbe HERA utvrđuje odlukom, do 15. prosinca tekuće godine, za narednu regulacijsku godinu.

Nadalje, Zakon o terminalu za UPP propisuje da operator terminala za UPP upućuje prijedlog naknade za sigurnost opskrbe operatoru transportnog sustava do 15. studenoga tekuće godine na temelju plana poslovanja u slučaju da je, uslijed nižeg zakupa kapaciteta terminala za UPP od planiranog, očekivani prihod operatora terminala za UPP niži od planiranog dozvoljenog prihoda utvrđenog odlukom HERA-e. S tim u vezi, HERA predlaže propisivanje kriterija i postupka određivanja naknade za sigurnost opskrbe u Prijedlogu Izmjena i dopuna Metodologije, uzimajući u obzir važnost poštivanja načela transparentnosti te provođenja javnog savjetovanja o istome. Navedeno također preporuča i ACER te ističe kao bitnu odrednicu u izvješću „*The internal gas market in Europe: The role of transmission tariffs*”, objavljenom u travnju 2020. godine.

Izmjenama i dopunama Metodologije, novim člankom 30.a propisan je sadržaj prijedloga naknade za sigurnost opskrbe, koji operator terminala za UPP upućuje operatoru transportnog sustava. Također,

propisano je da iznos prihoda operatora terminala za UPP kojeg je potrebno nadoknaditi, može uključiti korekciju za manje ili više ostvareni iznos prihoda po osnovi naknade za sigurnost opskrbe u odnosu na iznos prihoda na temelju kojeg je HERA utvrdila iznos naknade za sigurnost opskrbe. Navedeno je propisano za slučaj da je tijekom važenja zadnje odluke HERA-e došlo do promjene iznosa bilo kojeg od elemenata na temelju kojih je određena naknada za sigurnost opskrbe. U Izmjenama i dopunama Metodologije, podatke o prikupljenim naknadama operator terminala za UPP-a dužan je dostavljati HERA-i u sklopu dostave dokumentacije i podataka o ostvarenjima.

Konačno, zahtjev za određivanje iznosa tarifnih stavki za prihvata i otpremu UPP-a za prvo regulacijsko razdoblje prema Izmjenama i dopunama Metodologije operator je dužan podnijeti najkasnije do 15. rujna 2020. godine.